

Rokycany

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Rokycany

Nadmořská výška: 362 m n. m.

Počet obyvatel: 12 827

Adresa URL: www.rokycany.cz

Okres: Rokycany

GPS souřadnice: 49.738097N, 13.592893E

První pís. zmínka: 1110 (914 let)

PSČ: 337 01

Historie obce Rokycany

První zmínka o Rokycanech pochází již z roku 1110. Tehdy byl připomínán v místě dnešních Rokycan biskupský dvorec s osadou, která byla ve 14. století povýšena na město. Dříve byl ve městě biskupský hrad, který ale později zanikl. Dodnes se dochovaly zbytky středověkého opevnění, které dříve město obklopovalo. V gotickém slohu byl také vystavěn např. děkanský chrám Panny Marie Sněžné na náměstí. Město ve středověku mnohokrát vyhořelo. V roce 1397 se v Rokycanech narodil husitský biskup Jan z Rokycan.

V roce 1584 byly Rokycany povýšeny na královské město. V období baroka byl přestavěn chrám na náměstí a postaven například Morový sloup, který dodnes stojí také na náměstí. Na Malém náměstí vznikl sloup sv. Jana Nepomuckého. Významnou budovou v barokním stylu je městská radnice. V roce 1702 žilo ve městě 2262 obyvatel. 18. století nebylo pro město příliš šťastné. Došlo k více požárům a město bylo zasaženo v 1. polovině 18. stol. morovou epidemií a v roce 1771 hladomorem. Začátkem 19. století žilo ve městě 2350 osob. V roce 1813 došlo k poslednímu velkému požáru města. Byl opraven kostel a přestavěna radnice.

V roce 1850 se staly Rokycany sídlem okresu, 14. července 1862 byla otevřena železnice Praha-Plzeň, což umožnilo rozvoj průmyslu v Rokycanech a okolí, později, v roce 1869, byla uvedena do provozu odbočná trať Rokycany-Mirošov. V tomto období byl vybudován cukrovar (později Marila), hutě a pila. Zakládaly se nové školy, počet obyvatel města v roce 1890 převýšil číslo 5000 a stále rostl.

Na konci 19. století a ve 20. století zaznamenaly Rokycany další rozvoj průmyslu, vzdělání, kultury i zdravotnictví. Zvýšila se životní úroveň lidí. V roce 1896 byl obnoven politický okres Rokycany. Zrychlené tempo rozvoje města znamenalo, že již tehdy docházelo k demolicím v historické části města. Jednalo se zejména o části městského opevnění. V roce 1900 zbořena gotická Saská brána. V letech 1897-98 byla na místě historických domů mezi dnešní ulicí Míru, Komenského a Smetanova postavena novorenesanční budova školy. Velká část nových staveb ale vyrůstala mimo areál historického jádra Rokycan. Zejména podél dnešní Jiráskovy ulice se začala rozvíjet okružní třída s mnoha reprezentativními budovami (sokolovna čp.208/II, gymnázium čp.112/I, okresní dům čp.64/III).

Město se docela rychle vzpamatovalo z důsledků 1. světové války. Po vzniku ČSR v roce 1918 došlo k přejmenování některých městských ulic. Do města byla toho roku také zavedena elektřina. V roce 1919 město navštívil prezident T. G. Masaryk. V roce 1921 žilo ve městě 6728 obyvatel, byl vystavěn nový hřbitov. Za 1. republiky se ve městě hodně stavělo, vznikaly obytné čtvrtě i nové budovy kultury, úřady, atd. Plánovitě došlo k založení nových zahradních čtvrtí Rašínov a Hořicov. V roce 1938, po Mnichovské dohodě, do města přišlo asi 300 českých rodin odsunutých z pohraničních oblastí, které případly

Německu. 15. března 1939 byly Rokycany okupovány německými vojsky. Vlivem přistěhování odsunutých českých občanů ze Sudet se počet obyvatel zvýšil až na 9865 v září 1939.

V roce 1940 opět došlo k přejmenování ulic, tentokrát tak, aby nová jména vyhovovala Němcům. V roce 1942 byl zrušen okres Rokycany a připojen k okresu Plzeň. 5. května 1945 začalo povstání proti nacistické vládě, byl vytvořen národní výbor pod českou správou, 7. května 1945 město, jako poslední na našem území, osvobozuje americká armáda. U města se armáda podle dohod zastavila a vyčkávala na příchod Rudé armády. (Nedaleko města dodnes najdeme pomník na demarkační čáře). Rudá armáda dorazila 10. května 1945.

V roce 1948 nastoupili k moci komunisté, bylo zahájeno zestátňování veškerých podniků, industrializace města a bouřlivá výstavba sídlišť (začínalo se sídlištěm Jižní předměstí). V roce 1950 byla zbourána historická Plzeňská brána a byly odstraněny veškeré památky na to, že město osvobodili jako první Američané, nikoliv Sověti. 1. března 1950 žilo v Rokycanech a Borku 9209 obyvatel. V roce 1957 byla na kopci nad městem dostavěna nová budova moderního Okresního ústavu národního zdraví, dnes nemocnice. V roce 1958 byla odvedena tranzitní silniční doprava ze středu města do Jiráskovy ulice. 24. května 1960 byl k Rokycanům připojen Borek. Reforma státní správy z roku 1960 obhájila Rokycanům status okresního města. Okres Rokycany se stal součástí Západočeského kraje se sídlem v Plzni. Byl rozlohou

socialistické republiky. V roce 1961 žilo v Rokycanech 11934 obyvatel. 60. léta znamenala další rozvoj průmyslu a sídlišť. Byla zahájena výstavba panelového sídliště na Pražském předměstí, které padla za oběť část historické zástavby. Po vpádu a okupaci našeho území vojsky Varšavské smlouvy 21. srpna 1968 rozhořčení občané města strhli sochu krasnoarmějce na náměstí. V roce 1970 žilo ve městě již 12 585 obyvatel, dochází k nárůstu počtu dětí. V tom roce byla do územního plánu zanesena výstavba dálnice D5.

V 70. letech bylo vlivem stále se zvyšujícího počtu obyvatel potřeba stavět další byty. Proto byly stavěny další panelová sídliště, např. v I. 1972-78 sídliště Jižní předměstí nebo I. 1979-84 sídliště Na Železné. V roce 1975 navštívil město prezident Gustáv Husák. Město roku 1980 dosáhlo obyvatel 15 041 obyvatel. V roce 1982 zadal ONV Rokycany u Krajské projektové organizace Stavoprojekt v Plzni studii asanace části historického jádra města. Projekt se naštěstí nestačil pořádně „rozjet“, stačil se vybudovat pouze betonový komplex obchodního centra Žďár (stavěn v letech 1986-1990) a hotelu Bílý Lev (stavěn 1986-1989). V roce 1983 bylo otevřeno nové autobusové nádraží, v letech 1984-1986 došlo k rekonstrukci železniční stanice a železniční tratě. Trať byla kompletně elektrifikována, první elektrický vlak po celé trati projel v roce 1986. Počet obyvatel města dosáhl historického maxima dne 31. prosince 1988. K tomuto dni bylo ve městě přihlášeno 16 270 obyvatel. Od té doby počet obyvatel klesá. 29. května 1989 byla obnovena MHD v Rokycanech, zajišťovaná autobusy. V červenci 1989 došlo k poslední velké demolici historických objektů v Soukenické ulici a na náměstí U Saské brány.

Po sametové revoluci 17. listopadu 1989 docházelo i v Rokycanech k protestům proti komunistickému režimu (např. 27. listopadu). Po pádu režimu se ve městě mnoho změnilo. Mezi největší změny patřilo zvýšení automobilové dopravy v centru města (kvůli otevření západní hranice), přejmenování ulic a hlavně opětovný rozvoj soukromého podnikání. 14. srpna 1990 se od Rokycan (podle tehdejšího trendu) odtrhly obce Kamenný Újezd a Svojkovice. V tom roce byla také zrušena vojenská posádka. V letech 1990-1992 bylo postaveno poslední panelové sídliště v Polní ulici. V roce 1991 byla otevřena pěší zóna ve středu města, v Palackého ulici. V 90. letech zaniklo v Rokycanech mnoho podniků, mezi největšími například

Marila, Hamiro, ale také do města přišli noví zahraniční investoři, kteří vybudovali nové průmyslové a jiné závody. 27. října 1993 byl otevřen úsek dálnice D5 Mýto-Klabava, který odvedl tranzitní dopravu z centra Rokycan. 1. ledna 1994 se od Rokycan odtrhly Litohlavy. V posledních letech dochází ve městě k mnoha opravám a zvelebování centra i předměstí. Velmi se rozšířila možnost nákupů.

